

สารบัญ

	หน้า
สารบัญ	
สารบัญตาราง	
สารบัญภาพ	
ความนำ	1
บทที่ 1 ลักษณะทางกายภาพของจังหวัดแพร่	3
- ที่ตั้ง ขนาด รูปร่าง	3
- อาณาเขต	3
- ลักษณะภูมิประเทศของจังหวัดแพร่	7
- แอ่งที่ราบลุ่ม	7
- ภูเขา	7
- ระดับความสูง	9
- ระดับความลาดชัน	9
- การเกิดแผ่นดินไหวในจังหวัดแพร่	10
- ลักษณะภูมิอากาศในจังหวัดแพร่	12
- ฤดู	12
- ฝน	12
- การเกิดอุทกภัยครั้งใหญ่ในจังหวัดแพร่	14
- ลม	16
- หมอก	16
- ทรัพยากรธรรมชาติในจังหวัดแพร่	16
- ทรัพยากรป่าไม้	16
- ทรัพยากรน้ำ	18
- ทรัพยากรดิน	21
- ทรัพยากรแร่ธาตุ	23
- ทรัพยากรสัตว์ป่า	25

	หน้า
บทที่ 2 การปกครองในจังหวัดแพร่	27
- ดวงตราประจำจังหวัดแพร่	27
- คำขวัญจังหวัดแพร่	27
- ธงประจำจังหวัดแพร่	28
- ดอกไม้ประจำจังหวัดแพร่	28
- ต้นไม้ประจำจังหวัดแพร่	29
- ประวัติเมืองแพร่	30
- การปกครองในจังหวัดแพร่	31
- เหตุการณ์โจรเงี้ยวปล้นเมืองแพร่	37
บทที่ 3 ประชากรในจังหวัดแพร่	41
- โครงสร้างประชากร	41
- จำนวนประชากร	41
- ความหนาแน่นของประชากร	42
- ภาวะการเปลี่ยนแปลงของประชากร	43
- โครงสร้างทางสังคม	43
- การนับถือศาสนา	43
- การศึกษา	44
- ประชากรชาวเขาในจังหวัดแพร่	46
- อาชีพ	48
- รายได้ของประชากร	50
- การสาธารณสุข	50
- การสาธารณสุขปกศ	51
- ระดับคุณภาพชีวิตของประชากร	55
บทที่ 4 วัฒนธรรมในวิถีชีวิตชาวจังหวัดแพร่	57
- ขนบธรรมเนียมประเพณี	57
- การแต่งกาย	63
- อาหารพื้นเมืองในจังหวัดแพร่	65
- การเลี้ยงอาหารแบบขันโตกในจังหวัดแพร่	67
- ดนตรีพื้นเมืองในจังหวัดแพร่	68

	หน้า
- เพลงร่วมสมัยเกี่ยวกับจังหวัดแพร่	71
- นาฏศิลป์ในจังหวัดแพร่	72
- ศิลปหัตถกรรมพื้นบ้านในจังหวัดแพร่	76
บทที่ 5 ภาษาและวรรณกรรมในจังหวัดแพร่	81
- ภาษาถิ่นของชาวจังหวัดแพร่	81
- วรรณกรรมท้องถิ่นในจังหวัดแพร่ (ขอ จ้อย คำว กำปิ่นปอน คำนาน)	82
บทที่ 6 โบราณสถาน โบราณวัตถุ และสถานที่สำคัญในจังหวัดแพร่	97
บทที่ 7 ทรัพยากรการท่องเที่ยวในจังหวัดแพร่	119
- สถานที่ท่องเที่ยวในอำเภอเมืองแพร่	120
- สถานที่ท่องเที่ยวในอำเภอสองแคว	121
- สถานที่ท่องเที่ยวในอำเภอร้องกวาง	122
- สถานที่ท่องเที่ยวในอำเภอลอง	123
- สถานที่ท่องเที่ยวในอำเภอวังชิ้น	126
- สถานที่ท่องเที่ยวในอำเภอเด่นชัย	127
- สถานที่ท่องเที่ยวในอำเภอสอง	129
- สถานที่ท่องเที่ยวในอำเภอหนองม่วงไข่	130
- ความสำคัญของการท่องเที่ยว	131
- ปัญหาการท่องเที่ยวในจังหวัดแพร่	132
- ข้อได้เปรียบการท่องเที่ยวในจังหวัดแพร่	133
- ข้อมูลสิ่งอำนวยความสะดวกในการท่องเที่ยว	133
- ระยะทางคมนาคม	133
- เส้นทางคมนาคมทางรถยนต์ในจังหวัดแพร่	134
- ที่พักและร้านอาหาร	134
- ร้าน/ย่านขายของที่ระลึก/ของฝากในจังหวัดแพร่	134
- กำหนดการงานเทศกาล ในจังหวัดแพร่	136
- ตัวอย่างรายการท่องเที่ยวในจังหวัดแพร่ภายใน 1 วัน	137
บทที่ 8 บุคคลสำคัญในจังหวัดแพร่	139
บรรณานุกรม	154

	หน้า
ภาคผนวก	159
- ระดับความรุนแรงของแผ่นดินไหว	161
- ความรู้เกี่ยวกับเงี้ยว	162
- บทขอพระลอเดินดง	166
- บทขอปั้นฝ้าย	167
- คำว่าฮ่าคุ่มเจ้าหลวง	169
- คำว่าฮ่าบอกไฟ	171
- ความรู้เกี่ยวกับพระแสงราชศัสตรา	172
- วุฒิสมาชิกที่เป็นชาวจังหวัดแพร่	174
- สมาชิกสภานิติบัญญัติที่เป็นชาวจังหวัดแพร่	174
- สมาชิกสภาาร่างรัฐธรรมนูญจังหวัดแพร่	174
- ทำเนียบผู้ว่าราชการจังหวัดแพร่	175
- ทำเนียบนายกองค์การบริหารส่วนจังหวัด	177

สารบัญตาราง

	หน้า
ตารางที่ 1 ตารางแสดงปริมาณน้ำฝนและจำนวนวันที่ฝนตก ในจังหวัดแพร่ ปี พ.ศ.2534-2540	13
ตารางที่ 2 ตารางแสดงจำนวนครัวเรือนเกษตรกรที่ถือครองพื้นที่ดินเพื่อเกษตร แยกเป็นรายอำเภอ ปี พ.ศ.2539	23
ตารางที่ 3 ตารางแสดงประเภทและแหล่งแร่แยกตามอำเภอในจังหวัดแพร่	24
ตารางที่ 4 ตารางแสดงจำนวนประชากรจำแนกเพศตามเขตการปกครอง เป็นรายอำเภอ ปี พ.ศ.2541	41
ตารางที่ 5 ตารางแสดงจำนวนและความหนาแน่นของประชากรแยกตามอำเภอ ในจังหวัดแพร่ ปี พ.ศ.2541	42
ตารางที่ 6 ตารางแสดงจำนวนการเกิดการตายของประชากรในจังหวัดแพร่ ปี พ.ศ.2538-2540	43
ตารางที่ 7 ตารางแสดงจำนวนการย้ายเข้าและย้ายออกของประชากร ในจังหวัดแพร่ ปี พ.ศ.2537-2540	43
ตารางที่ 8 ตารางแสดงจำนวนประชากรในจังหวัดแพร่ที่นับถือศาสนา ปี พ.ศ.2540	44
ตารางที่ 9 ตารางแสดงประเภทและจำนวนศาสนสถาน ปี พ.ศ.2540	44
ตารางที่ 10 ตารางแสดงจำนวนสถานศึกษาในสังกัดต่าง ๆ ในจังหวัดแพร่ ปี พ.ศ. 2540	45
ตารางที่ 11 ตารางแสดงจำนวนนักเรียนนักศึกษาในจังหวัดแพร่ ตามระดับการศึกษา ปี พ.ศ.2540	46
ตารางที่ 12 ตารางแสดงจำนวนประชากรชาวเขาแยกรายอำเภอในจังหวัดแพร่ ปี พ.ศ.2540	48
ตารางที่ 13 ตารางแสดงจำนวนปลุศัตว์ในจังหวัดแพร่ ตามลำดับมากไปน้อย ปี พ.ศ.2539-2540	49
ตารางที่ 14 ตารางเปรียบเทียบรายได้เฉลี่ยของประชากรในจังหวัดแพร่ กับประชากรในภาคเหนือ ปี พ.ศ.2534-2536	50
ตารางที่ 15 ตารางแสดงจำนวนและร้อยละของหมู่บ้านนอกเขตเทศบาลเมืองแพร่ ที่มีไฟฟ้าใช้เป็นรายอำเภอ ปี พ.ศ.2540	53
ตารางที่ 16 ตารางแสดงชื่อและรายละเอียดของสถานีวิทยุกระจายเสียงในจังหวัดแพร่	54
ตารางที่ 17 ตารางแสดงดัชนีคุณภาพชีวิตของประชากรในจังหวัดต่าง ๆ	56

สารบัญภาพ

		หน้า
ภาพที่	1 แผนที่จังหวัดแพร่	4
ภาพที่	2 แผนที่ประเทศไทยแสดงที่ตั้งจังหวัดแพร่	5
ภาพที่	3 แผนที่แสดงอาณาเขตติดต่อของจังหวัดแพร่	6
ภาพที่	4 แผนที่แสดงลักษณะภูมิประเทศของจังหวัดแพร่	8
ภาพที่	5 แผนที่แสดงรอยเลื่อนที่เคลื่อนตัวอยู่ในประเทศไทย	11
ภาพที่	6 ภาพน้ำท่วมในเขตเทศบาลเมืองแพร่ ปี พ.ศ.2538	14
ภาพที่	7 แผนที่แสดงบริเวณน้ำท่วมในเขตเทศบาลเมืองแพร่และปริมณฑล ในปี พ.ศ.2538	15
ภาพที่	8 หม้อห้อม	26
ภาพที่	9 ไม้สัก	26
ภาพที่	10 ถิ่นรักพระลอ	26
ภาพที่	11 ซ่อแฮศรีเมือง	26
ภาพที่	12 ลือเลื่องแพะเมืองผี	26
ภาพที่	13 คนแพร่นี้ใจงาม	26
ภาพที่	14 ดวงตราประจำจังหวัดแพร่	27
ภาพที่	15 ดอกสัก	28
ภาพที่	16 ต้นยมหิน	29
ภาพที่	17 แผนที่ผังเมืองแพร่รูปหอยสังข์	30
ภาพที่	18 เจ้าพิริยะเทพวงศ์อุคร	32
ภาพที่	19 การเดินทางจากกรุงเทพฯ มาปราบโจรเงี้ยว	39
ภาพที่	20 การประหารโจรเงี้ยว	40
ภาพที่	21 ย่านในเขตเทศบาลเมืองแพร่ที่มีความหนาแน่นของประชากรมากที่สุด	42
ภาพที่	22 ชาวเขาเผ่าม้ง	47
ภาพที่	23 อาชีพทำยาสูบ	49
ภาพที่	24 สถานีรถไฟเด่นชัย	52
ภาพที่	25 การตานตุงแดง	59
ภาพที่	26 การเรียกขวัญ	60
ภาพที่	27 พิธีดำหัว	62

	หน้า
ภาพที่ 28 การจิสะโป๊ก	62
ภาพที่ 29 การแต่งการขของสตรีด้วยชุดประจำท้องถิ่นจังหวัดแพร่	64
ภาพที่ 30 บรรยากาศในงานเลี้ยงสะโตก	67
ภาพที่ 31 การลานกลองปฐจา	69
ภาพที่ 32 การเป่าปี่จุม	70
ภาพที่ 33 การฟ้อนกลองฮีด	73
ภาพที่ 34 การฟ้อนเงืง	74
ภาพที่ 35 การฟ้อนเงืงตบมะผาบ	75
ภาพที่ 36 ตลาดขายเครื่องจักสาน	77
ภาพที่ 37 การตีเหล็กที่บ้านร่องฟอง	77
ภาพที่ 38 ศิลปหัตถกรรมฝู่นไม้	78
ภาพที่ 39 เฟอร์นิเจอร์ที่ทำจากลื้อเกวียน	79
ภาพที่ 40 ศิลปหัตถกรรมไหมบาติก	79
ภาพที่ 41 การจับซอ	83
ภาพที่ 42 ภาพประกอบตำนานแพะเมืองผี	87
ภาพที่ 43 ภาพประกอบตำนานช้างผาด่าน - ช้างผาแดง	88
ภาพที่ 44 ภาพประกอบตำนานถ้ำผานางคอย	89
ภาพที่ 45 ภาพประกอบตำนานอภินิหารพระพุทธโกศัย	92
ภาพที่ 46 ภาพประกอบตำนานปู่ละหืง	94
ภาพที่ 47 พระธาตุจอมเงืง	98
ภาพที่ 48 พระธาตุคอยเงืง	99
ภาพที่ 49 พระธาตุปุแจ	100
ภาพที่ 50 วัดจอมสวรรค์	102
ภาพที่ 51 วัดพระนอน	103
ภาพที่ 52 เจดีย์วัดพระหลวงธาตุเงืง	105
ภาพที่ 53 พระพุทธโกศัย๑	106
ภาพที่ 54 พระพุทธวิชิตมาร	107
ภาพที่ 55 พระเจ้าแสนแซ่	107
ภาพที่ 56 จวนผู้ว่าราชการ	109
ภาพที่ 57 อนุสาวรีย์ทหารผ่านศึก	109

	หน้า
ภาพที่ 58 อนุสาวรีย์ทหารอาสา	110
ภาพที่ 59 ศาลหลักเมืองแพร่	113
ภาพที่ 60 ศิลปินศาลหลักเมืองแพร่	114
ภาพที่ 61 คัมภีร์ปักด้ายไหม	115
ภาพที่ 62 คัมภีร์งาช้าง	116
ภาพที่ 63 คัมภีร์ใบลาน	116
ภาพที่ 64 พระแสงราชศัสตรา	117
ภาพที่ 65 ภาพจิตรกรรมฝาผนังวัดเวียงต้าม่อน	118
ภาพที่ 66 บ้านวงศ์บุรี	120
ภาพที่ 67 ย่านตลาดทุ่งไธสง	120
ภาพที่ 68 วัดสูงเม่น	122
ภาพที่ 69 น้ำตกห้วยโรง	123
ภาพที่ 70 วัดแสง	124
ภาพที่ 71 เขานินปะการัง	124
ภาพที่ 72 ร้านขายผ้าตีนจก	125
ภาพที่ 73 น้ำตกแม่เงิงหลวง	126
ภาพที่ 74 วัดพระธาตุสุโทนฯ	128
ภาพที่ 75 ทิวทัศน์บริเวณแก่งเสือเต้น	129
ภาพที่ 76 พิพิธภัณฑ์เงินตราสยาม	137
ภาพที่ 77 อนุสาวรีย์พระยาไชยบูรณ์	142
ภาพที่ 78 พระมหาโพธิวงศาจารย์	145
ภาพที่ 79 อนุสาวรีย์ศรีวิไล (ไข)	147
ภาพที่ 80 โซติ แพร่พันธุ์	148
ภาพที่ 81 คุณหญิงบัวเขียว รังคสิริ	150
ภาพที่ 82 นางประนอม ทาแปง	151
ภาพที่ 83 นักโทษโจรเงี้ยว	165
ภาพที่ 84 นายชุมห์ นกแก้ว ทูลเกล้าฯ ถวายพระแสงราชศัสตรา	173